

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI

BULETIN DE CONJUNCTURĂ

Anul X nr.118

Octombrie 2007

Cuprins

<i>Tendințe generale</i>	- Evoluție în general pozitivă a principalilor indicatori în octombrie 2007	2
<i>Evoluția producției</i>	- Creștere în continuare a producției	3
<i>Stocuri</i>	- Acumulare a stocurilor de produse finite; dimensiune normală a stocurilor de materii prime	6
<i>Factori care frânează producția</i>	- Evoluția cursului de schimb – principala cauză de limitare a producției	7
<i>Utilizarea forței de muncă</i>	- Variație nesemnificativă a numărului de salariați	8
<i>Prețuri de producție</i>	- Posibilă creștere, dar de mică intensitate, a prețurilor de producție	9
<i>Investiții</i>	- Extindere în continuare a investițiilor	10
<i>Profitabilitate</i>	- Majorare a ratei profitabilității	11
<i>Secțiune grafică – evoluții sectoriale</i>		12
<i>Precizări metodologice</i>		16

**Tendințe
generale**

Evoluție în general pozitivă a principalilor indicatori în octombrie 2007

Rezultatele pentru luna octombrie ale sondajului de conjunctură realizat de BNR sugerează perspective favorabile pentru principalii indicatori economici din industrie și construcții.

Producția își va menține probabil traiectoria ascendentă, dat fiind nivelul ridicat al soldului conjunctural¹ (+54 la sută). Portofoliul total al comenzilor nu va înregistra modificări semnificative față de intervalul anterior, soldul opiniilor rămânând la un nivel pozitiv destul de scăzut (+7 la sută).

Tendința ascendentă a stocurilor de produse finite se va menține și în luna octombrie, soldul conjunctural majorându-se cu încă 10 puncte procentuale (până la +30 la sută). Stocurile de materii prime vor continua să se situeze în limite normale, în acest sens pronunțându-se circa 97 la sută dintre participanții la sondaj.

Principalii factori de frânare a bunei desfășurări a procesului de producție rămân evoluția cursului de schimb (invocată de 19 la sută dintre respondenți), insuficiența cererii, blocajul financiar.

Pentru luna octombrie sunt puțin probabile modificări importante în dimensiunea personalului angajat. Afirmativa este sugerată, pe de o parte, de ponderea destul de ridicată a opiniilor în sensul stabilității indicatorului (aproximativ 50 la sută), iar pe de altă parte, de nivelul în continuare scăzut al soldului conjunctural (+4 la sută).

Circa 77 la sută din totalul respondenților anticipează stabilitatea prețurilor de producție. O creștere ușoară a indicatorului este totuși posibilă, dat fiind nivelul pozitiv al soldului opiniilor (7 la sută).

În luna octombrie se vor consemna noi acumulări de capital, însă reducerea de la +41 la +27 la sută a soldului conjunctural sugerează probabilitatea scăzută de intensificare a acestui proces. Expectațiile referitoare la rata profitabilității rămân pozitive (sold conjunctural: +23 la sută).

¹ Exprimă tendința indicatorului și se calculează ca diferență între ponderea opiniilor favorabile și cea a opiniilor nefavorabile.

Creștere în continuare a producției**Evoluția
producției**

Anticipațiile formulate pentru luna octombrie converg către o probabilitate scăzută de modificare a volumului total al comenzilor adresate întreprinderilor din sectoarele economice analizate, soldul pozitiv al opiniilor rămânând la un nivel destul de modest (7 la sută). Variantele extreme de răspuns au reprezentat 35, respectiv 28 la sută din total, iar 37 la sută dintre managerii intervievați au estimat stabilitatea indicatorului.

Similar perioadei anterioare, o restrângere a portofoliului de comenzi este prevăzută mai ales în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (sold conjunctural: -64 la sută) și în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (-25 la sută). În plus, reducerea de 7 ori și respectiv de 1,6 ori a soldului conjunctural pozitiv sugerează atenuări ale dinamicii comenzilor în industria alimentară, a băuturilor și a produselor din tutun și în sectorul construcțiilor – variație de natură sezonieră, în cel de-al doilea caz. Răcirea vremii va genera însă intensificarea ritmului de creștere a cererii adresate companiilor cu activitate de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (soldul opiniilor s-a triplat, ajungând la +54 la sută). Volumul total al comenzilor își va menține traiectoria crescătoare în industria mijloacelor de transport, industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice și în activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporti (soldurile conjuncturale variază între +42 și +96 la sută).

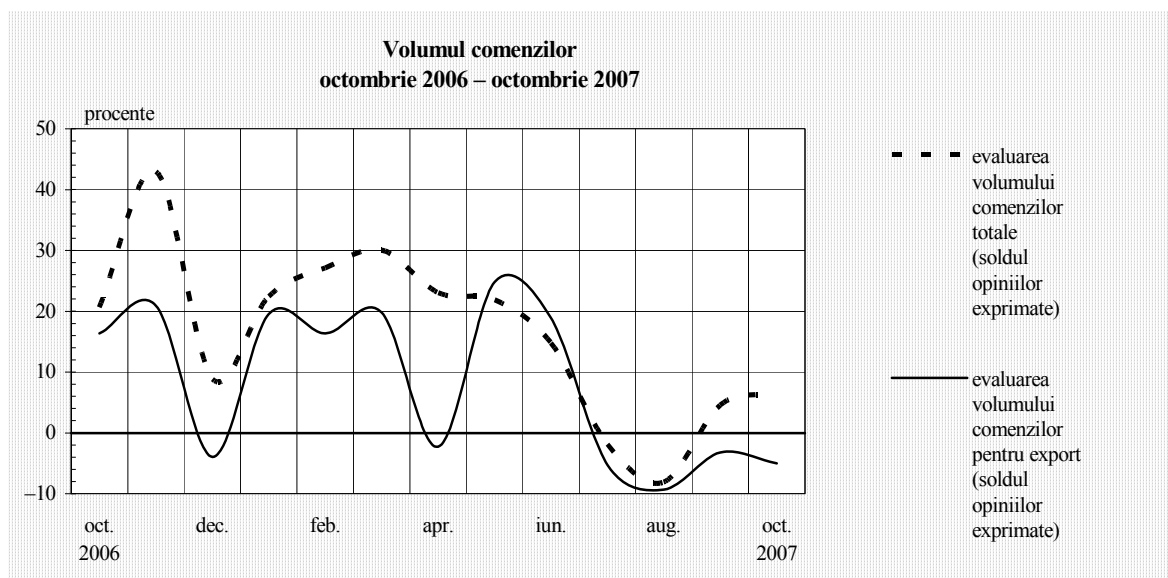
Evoluții	Sep. 2007	Oct. 2007
Producția	↗	↗
Comenzi noi - total, din care:	↗	↗
Comenzi noi pentru export	↘	↘
Gradul de utilizare a capacităților de producție	78%	78%

Nici în cazul comenzilor pentru export nu se întrevăd variații importante comparativ cu luna precedentă, soldul conjunctural rămânând marginal negativ (-5 la sută) – variantele extreme de răspuns au deținut 18, respectiv 23 la sută din total, în timp ce 38 la sută dintre respondenți au estimat stabilitatea cererii externe.

Cu excepția activității de construcții, ramurile care pentru luna octombrie au formulat expectații nefavorabile în privința portofoliului total al comenzilor își mențin estimările și în cazul comenzilor pentru export. Astfel, în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal este posibilă o nouă restrângere de volum (solduri conjuncturale: -68, respectiv -29 la sută), în timp ce în industria alimentară, a băuturilor și a produselor din tutun se întrevăde o încetinire a ritmului de creștere (soldul opiniilor a scăzut la mai puțin de jumătate din nivelul lunii septembrie, până la +10 la sută). O evoluție ascendentă este preconizată mai ales pentru industria mijloacelor de

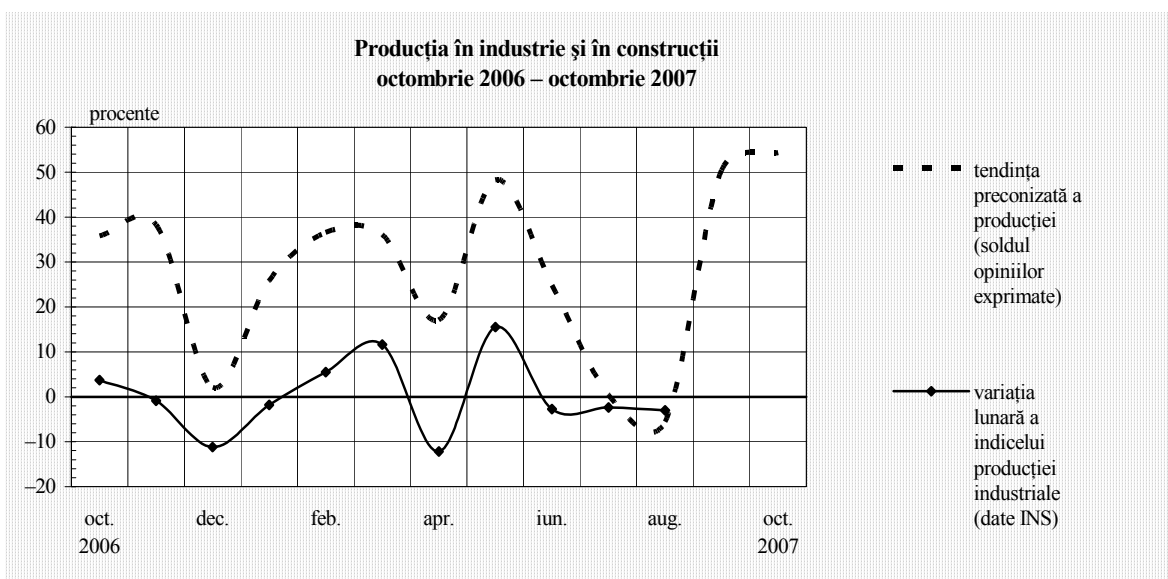
transport (sold conjunctural: +53 la sută), dar și pentru industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice și industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (soldurile opiniilor variază între +36 și +40 la sută).

*Modificări
minore ale
volumului
comenzilor*

În luna octombrie, volumul producției își va continua probabil traiectoria ascendentă, dat fiind nivelul ridicat al soldului conjunctural (+54 la sută, superior cu 4 puncte procentuale celui din septembrie). Aproximativ 62 la sută dintre participanții la sondaj au anticipat creșteri ale indicatorului, la extremitatea opusă situându-se circa 8 la sută dintre respondenți. Nu se întrevăd modificări ale producției în opinia a 31 la sută dintre managerii intervievați.

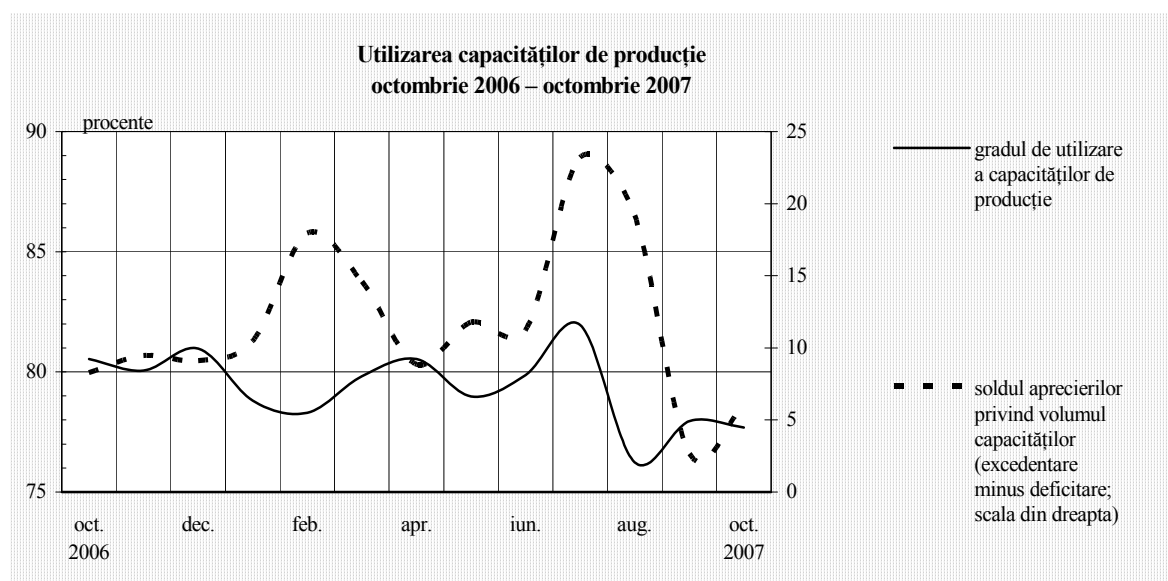
*Dinamică
pozitivă a
producției*

Extinderea volumului producției va fi generată în principal de menținerea expectațiilor favorabile în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari,

industria mijloacelor de transport, industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice, industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, în industria materialelor de construcții (pentru ramurile enumerate, soldurile conjuncturale variază între +55 și +80 la sută), dar și în activitatea de construcții (+42 la sută). Se impune, de asemenea, a fi menționată posibila revigorare a activității de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde, pe fondul înăsprii condițiilor climaterice, sugerată de majorarea de circa 12 ori a soldului conjunctural (până la +53 la sută). Stabilitatea producției este prevăzută în continuare de majoritatea companiilor din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și din sectorul extractiv (în proporție de 91, respectiv 73 la sută).

Gradul mediu de utilizare a capacităților de producție va rămâne la nivelul consemnat în luna precedentă (78 la sută), cele mai bune performanțe fiind preconizate în industria mijloacelor de transport (92 la sută), dar și în industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice și în industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice (88, respectiv 85 la sută).

Similar lunii precedente, circa 92 la sută dintre managerii intervievați anticipează un disponibil adecvat al capacităților de producție. Soldul opiniilor a fost de +6 la sută (variantele extreme de răspuns au deținut 7, respectiv 1 la sută din totalul răspunsurilor).

Capacități suficiente se întrevăd în cazul a 95 până la 100 la sută dintre companiile din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, industria alimentară, a băuturilor și a produselor din tutun, industria materialelor de construcții și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi. Dotări excedentare sunt mai probabile în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (sold conjunctural: +68 la sută).

Stocuri

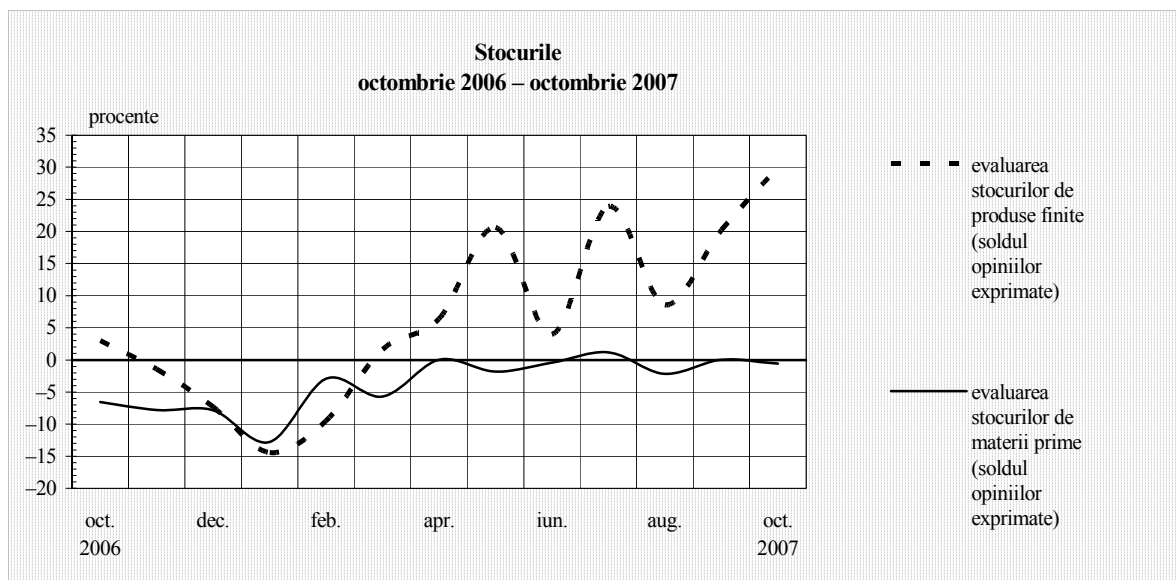
**Acumulare a stocurilor de produse finite;
dimensiune normală a stocurilor de materii prime**

Tendența ascendentă a stocurilor de produse finite se va menține și în luna octombrie, soldul conjunctural majorându-se cu încă 10 puncte procentuale (până la +30 la sută). La acest rezultat au contribuit ambele variante extreme de răspuns, acestea reprezentând 35, respectiv 5 la sută din numărul opiniilor formulate. Circa 52 la sută din totalul managerilor intervievați estimează stabilitatea indicatorului.

Evoluții	Sep. 2007	Oct. 2007
Stocurile de produse finite	↗	↗
Stocurile de materii prime	↗	↘

Acumulări de stocuri sunt preconizate în special în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în industria mijloacelor de transport (solduri conjuncturale: +72, respectiv +67 la sută), dar și în sectorul extractiv și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (solduri conjuncturale: +43, respectiv +40 la sută). Nu se întrevăd modificări față de luna septembrie în 84 până la 100 la sută dintre companiile din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice, industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporti.

*Creștere
a stocurilor
de produse
finite;
disponibil
normal de
materii
prime*

Stocurile de materii prime vor continua să se situeze în limite normale, în acest sens pronunțându-se circa 97 la sută dintre participanții la sondaj. Soldul opiniilor a fost marginal negativ.

Un disponibil normal de materii prime este anticipat de toate companiile din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, industria materialelor de construcții, industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suport, dar și de 97-98 la sută dintre întreprinderile din industria mijloacelor de transport, industria de mașini și echipamente, de echipamente și aparate electrice, industria alimentară, a băuturilor și a produselor din tutun și din activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde.

*Factori care
frânează
producția*

Evoluția cursului de schimb – principala cauză de limitare a producției

Elementul cu cel mai puternic efect limitativ asupra activității din sectoarele economice analizate îl va constitui, și în luna octombrie, evoluția cursului de schimb. Opinii în acest sens au fost formulate de circa 19 la sută dintre managerii intervievați, aparținând în principal industriei de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari (în proporție de 68 la sută) și industriei textile, de confecții, pielărie și încălțăminte (33 la sută).

O influență restrictivă va fi indusă și de insuficiența cererii (18 la sută dintre răspunsuri). Acțiunea acestui factor va fi resimțită mai ales de întreprinderile din sectorul extractiv, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice, industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și din sectorul construcțiilor (ponderile variază între 39 și 68 la sută).

Desfășurarea activității de producție va fi îngreunată și de blocajul financiar, invocat de 7 la sută dintre respondenți, aparținând îndeosebi sectorului construcțiilor, industriei de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și sectorului extractiv (ponderi între 25 și 50 la sută).

Alți factori de frânare a producției, a căror intensitate este însă inferioară celor anterior enumerați (2-3 la sută), sunt dificultățile de aprovizionare cu materii prime și nivelul ridicat al dobânzilor bancare.

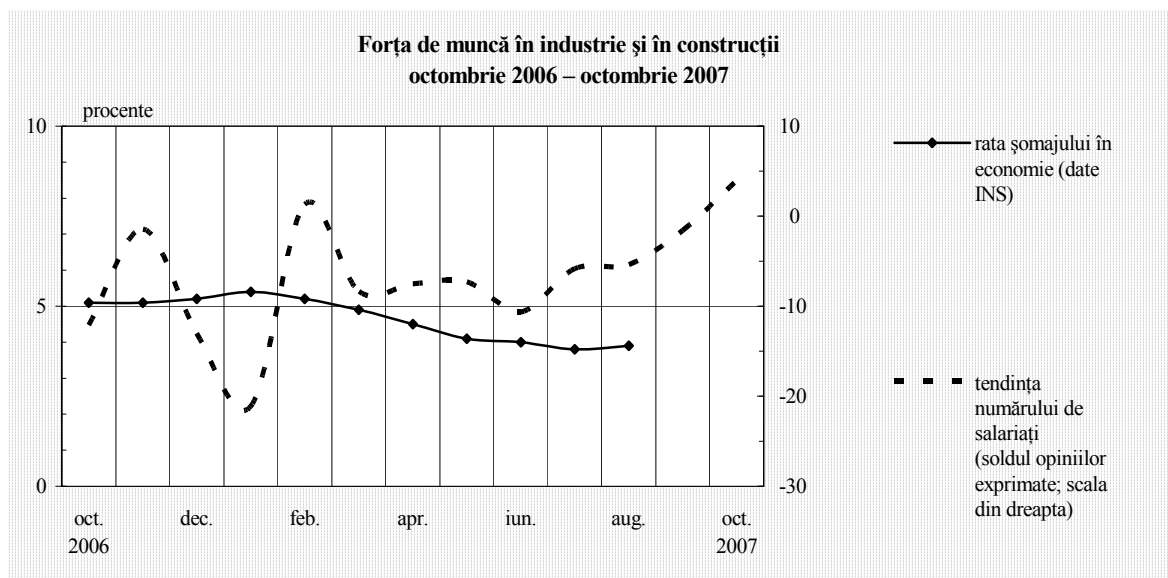
Utilizarea
forței
de muncă

Variație ne semnificativă a numărului de salariați

Pentru luna octombrie sunt puțin probabile modificări importante în dimensiunea personalului angajat. Afirmatia este sugerată, pe de o parte, de ponderea destul de ridicată a opiniilor în sensul stabilității indicatorului (aproximativ 50 la sută), iar pe de altă parte, de nivelul în continuare scăzut al soldului conjunctural (+4 la sută).

Numărul de salariați va rămâne neschimbat în opinia a 79 până la 100 la sută dintre respondenții din industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, sectorul extractiv, industria materialelor de construcții, industria chimică, de prelucrare a cauciucului și a maselor plastice și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi. Noi disponibilizări sunt anticipate mai ales în industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (solduri conjuncturale: -44, respectiv -60 la sută). Angajări de personal sunt mai probabile în industria mijloacelor de transport și în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde (+58, respectiv +52 la sută).

Modificări
minore ale
numărului
de salariați

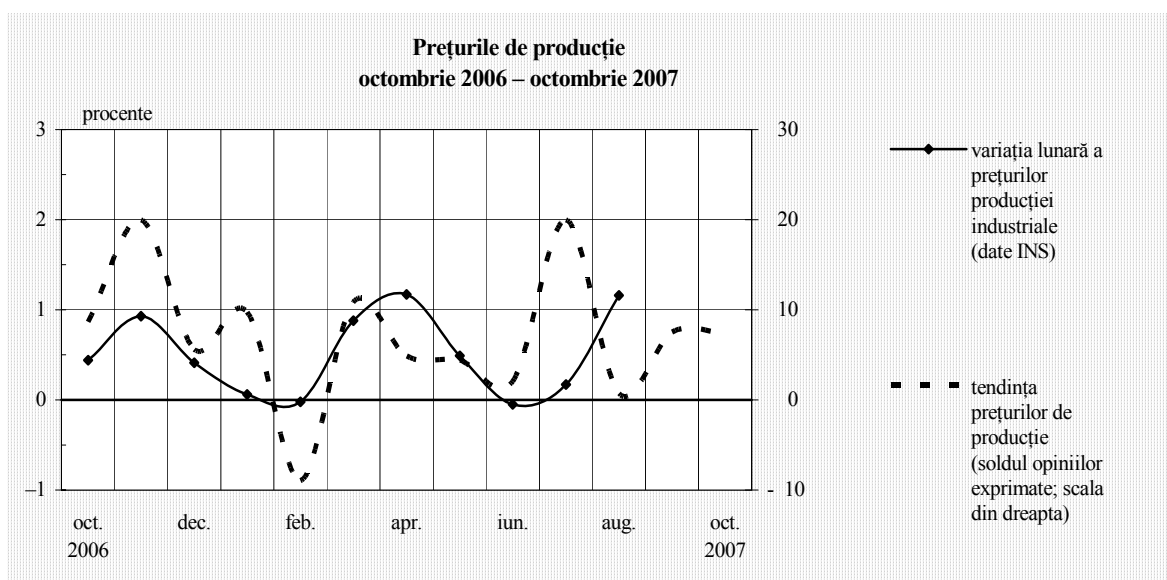

<i>Prețuri de producție</i>

Posibilă creștere, dar de mică intensitate, a prețurilor de producție

Similar lunii anterioare, mai mult de trei sferturi din numărul total al respondenților aparținând sectoarelor economice analizate anticipează stabilitatea prețurilor de producție. Nici soldul opiniilor nu s-a modificat, nivelul de +7 la sută sugerând probabilitatea unei noi creșteri ușoare a indicatorului.

Nu se întrevăd variații de preț în cazul tuturor companiilor din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari, dar și în 88 până la 99 la sută dintre întreprinderile din sectorul extractiv, industria materialelor de construcții, industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte, industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi. Stabilitatea prețurilor de producție este preconizată și de 79 la sută dintre companiile de construcții. Majorări de prețuri sunt mai probabile în industria mijloacelor de transport (sold conjunctural: +59 la sută), iar reduceri – în industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal (-44 la sută).

*Dinamică
ușor
pozitivă
a prețurilor
de producție*

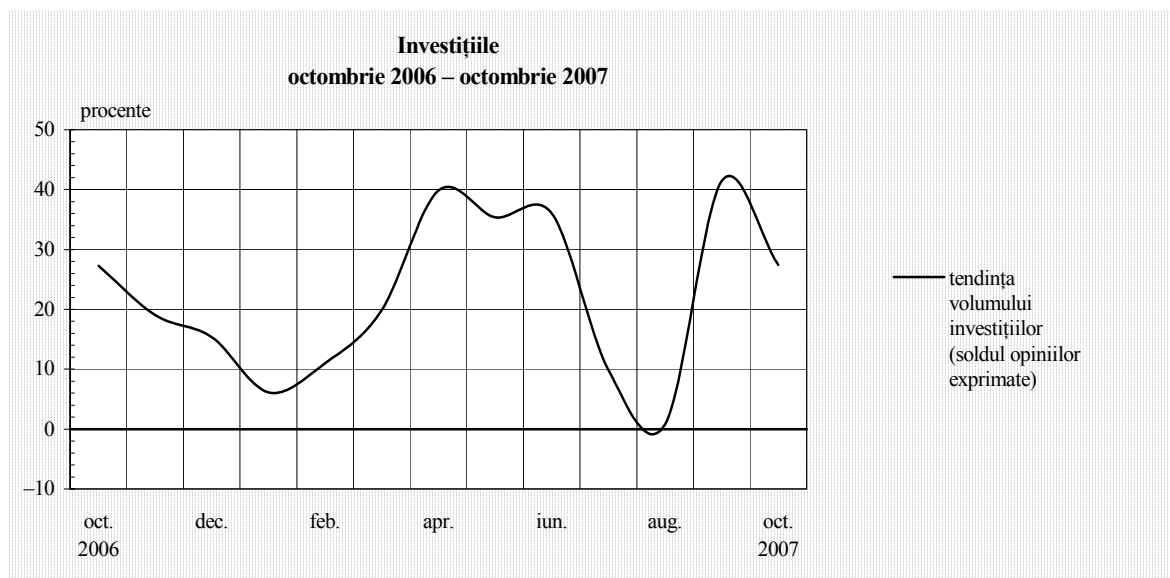
Investiții

Extindere în continuare a investițiilor

În luna octombrie se vor consemna noi acumulări de capital, însă reducerea de la +41 la +27 la sută a soldului conjunctural sugerează probabilitatea scăzută de intensificare a acestui proces. Variantele extreme de răspuns au deținut 30, respectiv 3 la sută din total, în timp ce două treimi din numărul participanților la sondaj nu întrevăd modificări ale indicatorului.

Efortul investițional va rămâne neschimbat în opinia tuturor respondenților din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și din industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV, dar și în 83 până la 96 la sută dintre companiile din industria materialelor de construcții, industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal, industria textilă, de confecții, pielărie și încălțăminte și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi. Creșterea investițiilor este anticipată în industria mijloacelor de transport, sectorul extractiv, industria de prelucrare a lemnului (solduri conjuncturale cuprinse între +42 și +75 la sută), în timp ce în activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde este posibilă chiar o intensificare de ritm, dată fiind dublarea soldului conjunctural pozitiv (până la 52 la sută).

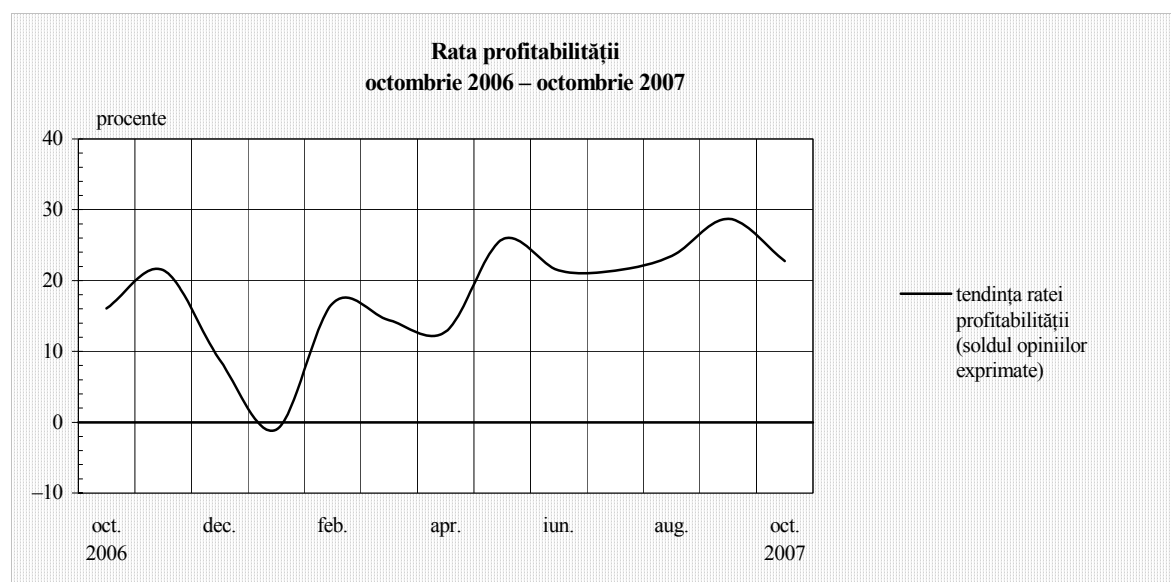
*Creștere, dar
nu accelerată,
a investițiilor*

Majorare a ratei profitabilității**Profitabilitate**

Expectațiile referitoare la rata profitabilității rămân pozitive și în luna octombrie (sold conjunctural: +23 la sută; variante extreme de răspuns: +33, respectiv +10 la sută). Circa 56 la sută dintre respondenți nu întrevăd modificări ale indicatorului.

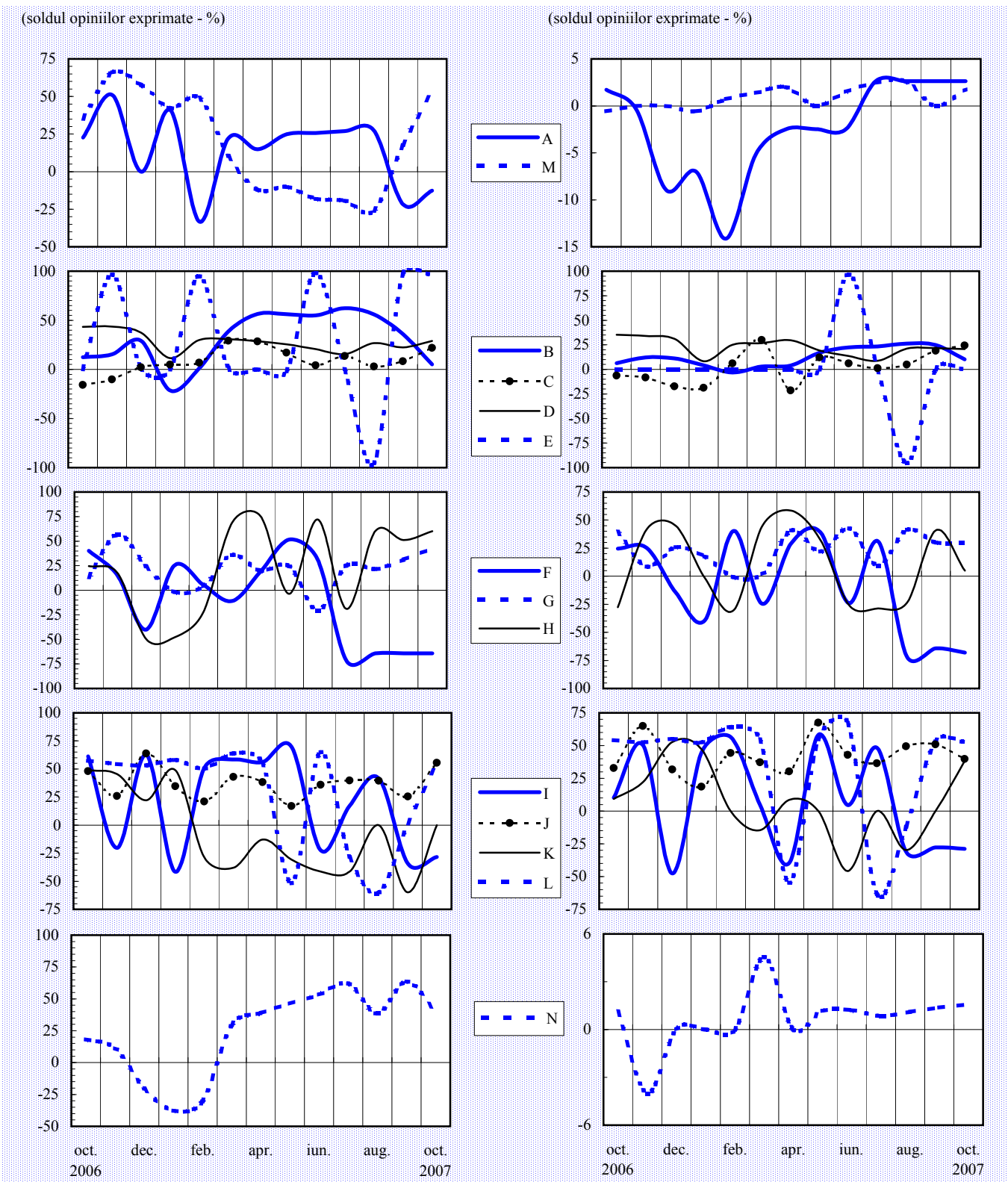
Tendința ascendentă va fi indusă îndeosebi de îmbunătățirea performanțelor din industria de prelucrare a petrolului, cocsificare a cărbunelui și tratare a combustibililor nucleari și din industria mijloacelor de transport (sold conjunctural: +72, respectiv +50 la sută), dar și din activitatea de edituri, poligrafie și reproducere a înregistrărilor pe suporturi (+96 la sută). Rezultate în scădere au fost din nou estimate în industria de mijloace ale tehnicii de calcul și aparate radio-TV (-60 la sută). Indicatorul se va menține neschimbat în opinia a 75-85 la sută dintre companiile din industria materialelor de construcții, industria metalurgică, a construcțiilor metalice și a produselor din metal și din activitatea de producție, transport și distribuție a energiei electrice, termice, a gazelor și a apei calde.

*Creștere
a ratei
profitabilității*

Evaluarea volumului comenzilor totale

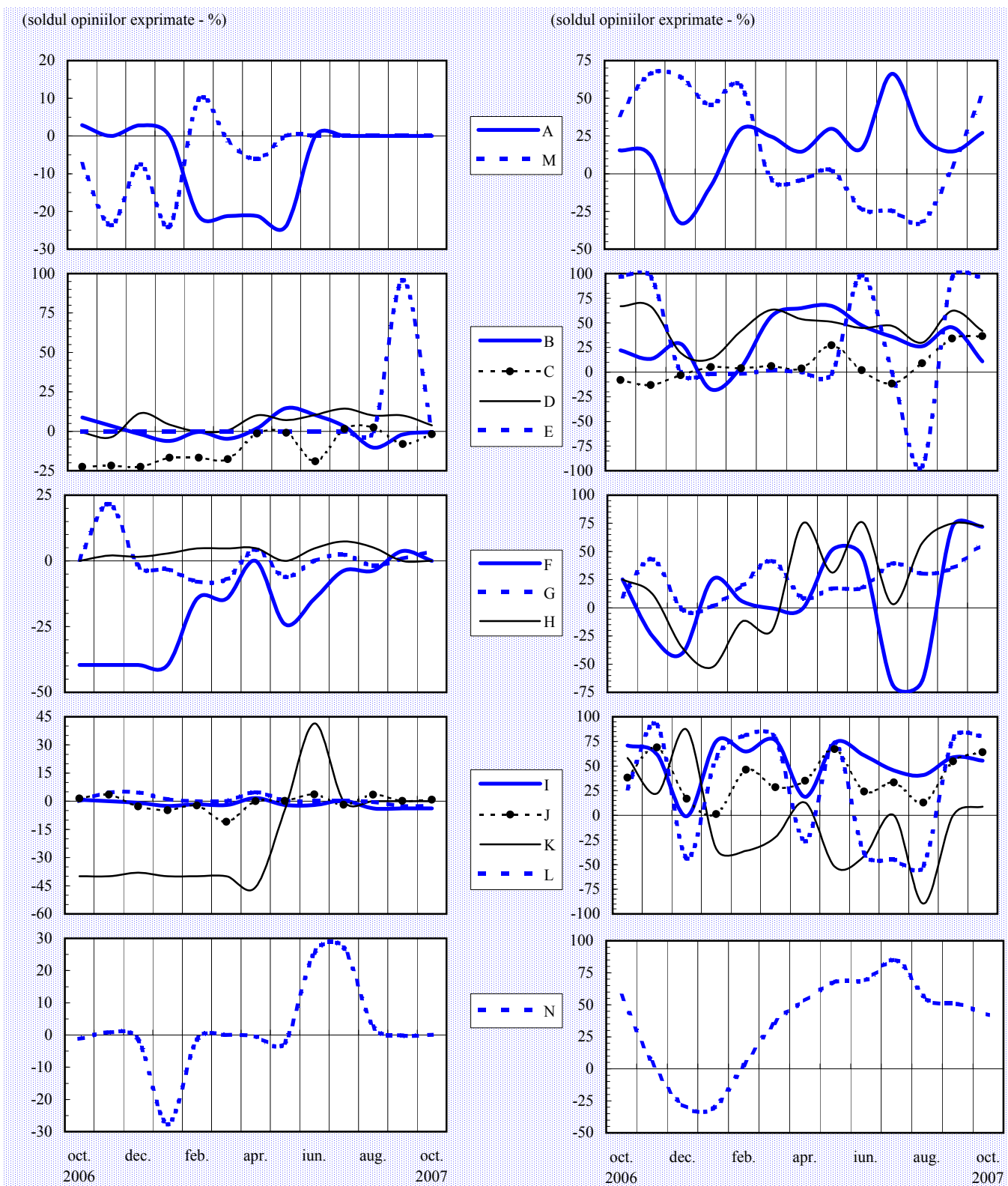
Evaluarea volumului comenzilor pentru export

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea stocurilor de materii prime

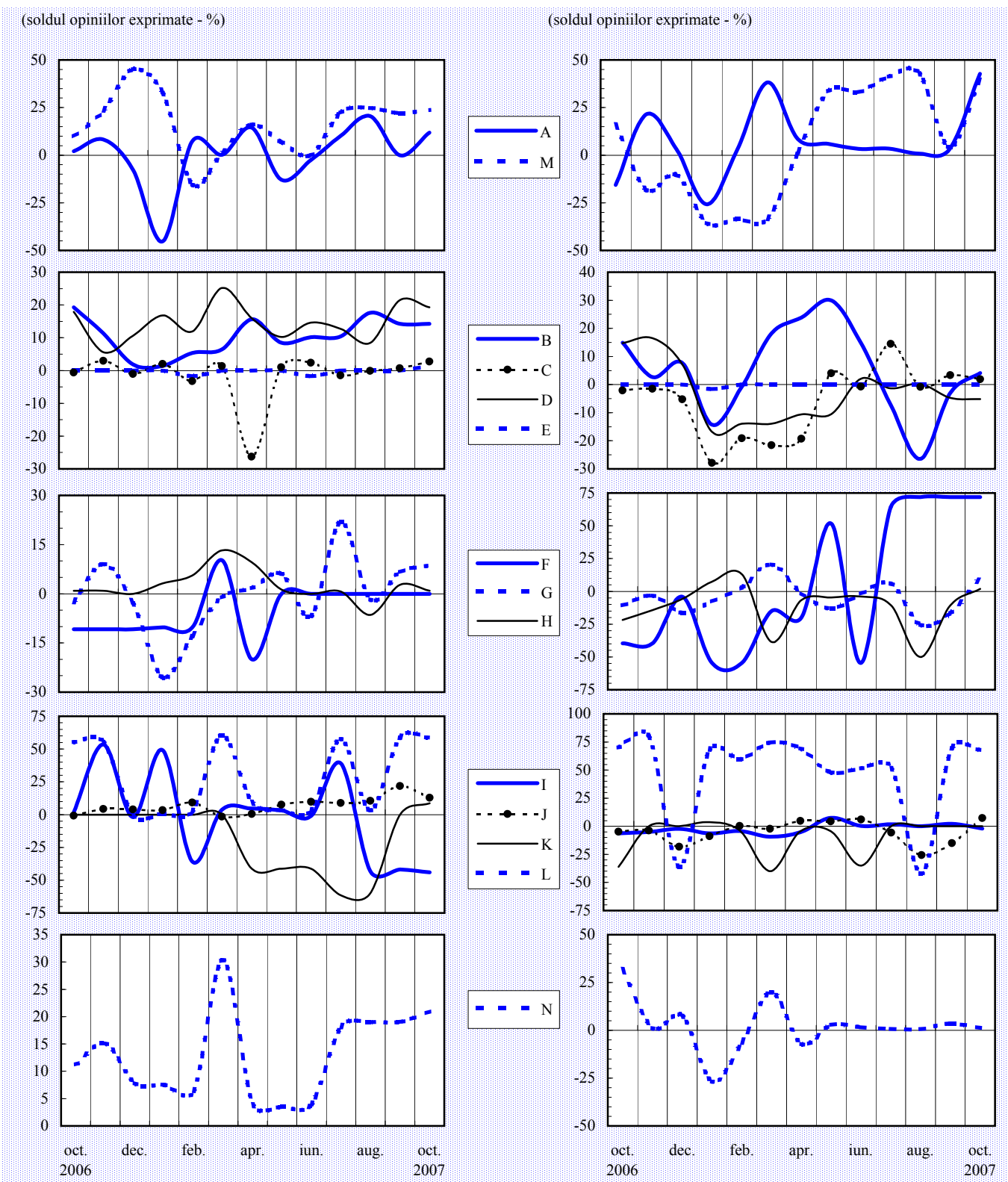
Tendința preconizată a producției

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Tendința prețurilor de producție

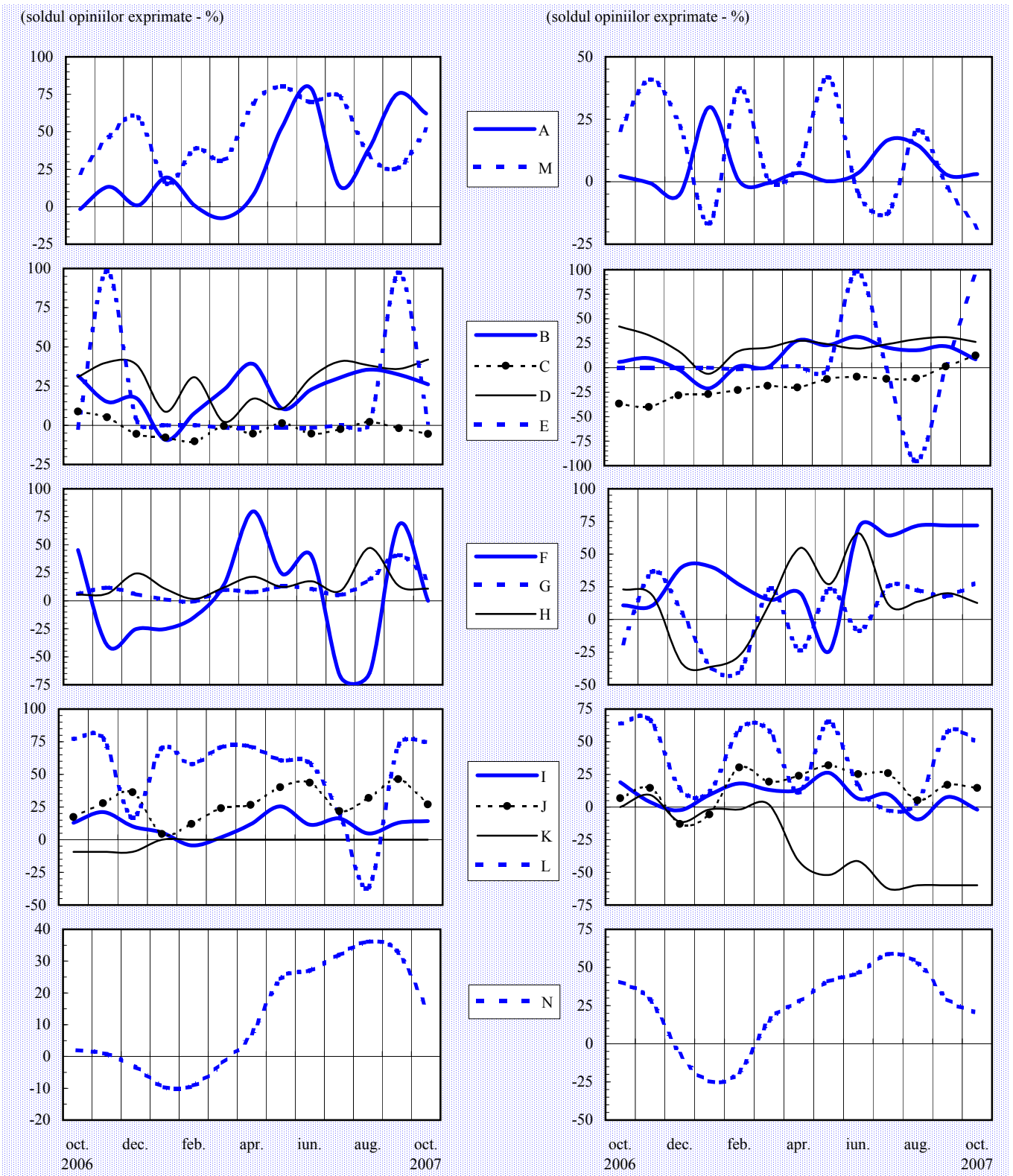
Evaluarea stocurilor de produse finite

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Evaluarea investițiilor

Evaluarea ratei profitabilității

Notă: Literele care apar în cadrul legendelor corespund diverselor ramuri (vezi pagina 16).

Precizări metodologice

Sondajul de conjunctură se desfășoară cu sprijinul sucursalelor Băncii Naționale a României și se bazează pe un eșantion național reprezentativ la nivel județean (atât ca pondere, cât și ca structură pe ramuri). Începând cu luna august 2005, componența eșantionului a fost extinsă, numărul unităților selectate fiind în prezent de circa 420.

Întreprinderile cuprinse în eșantion fac parte din următoarele ramuri:

- A** - extracția și prepararea cărbunelui; extracția petrolului și gazelor naturale; extracția și prepararea minereurilor metalifere; alte activități extractive;
- B** - alimentară și băuturi; produse din tutun;
- C** - textilă și produse textile; confecții din textile, blănuri și piele; pielărie și încălțăminte;
- D** - prelucrarea lemnului; celuloză, hârtie și carton; mobilier;
- E** - edituri, poligrafie și reproducerea înregistrărilor pe suport;
- F** - prelucrarea petrolului, cocsificarea cărbunelui și tratarea combustibililor nucleari;
- G** - chimie și fibre sintetice și artificiale; prelucrarea cauciucului și a maselor plastice;
- H** - materiale de construcții; industria sticlei, porțelanului și faianței;
- I** - metalurgie; construcții metalice și produse din metal;
- J** - mașini și echipamente; echipamente și aparate electrice;
- K** - mijloace ale tehnicii de calcul și de birou; echipamente, aparate de radio, televiziune și comunicații; aparatură și instrumente medicale, de precizie, optică și ceasornicărie;
- L** - mijloace de transport;
- M** - producția, transportul și distribuția de energie electrică și termică, gaze și apă caldă;
- N** - construcții.

Sondajul efectuat asigură respectarea principiului statistic al confidențialității datelor individuale.

Pentru completarea răspunsurilor la întrebările chestionarului, se cere aprecierea calitativă a tendinței indicatorilor economici, prin marcarea uneia dintre variantele: ascendent, descendent, suficient, insuficient, normal, nemodificat etc.

Prin prelucrarea datelor, se obține procentajul opiniilor exprimate pentru fiecare dintre variantele de răspuns, iar apoi se calculează soldul acestora, prin diferența dintre totalul opiniilor ce se exprimă pentru "ascendent" ("mai mult decât suficient") și totalul opiniilor care se exprimă pentru "descendent" ("insuficient"). Procentajul răspunsurilor care indică stabilitate sau normalitate în evoluția indicatorilor nu este luat în calculul acestui sold.

Pentru a asigura omogenitatea datelor, eșantionul de întreprinderi se menține pe o perioadă de minimum 12 luni calendaristice.

Pentru agregarea datelor la nivel național, criteriul de ponderare utilizat este cifra de afaceri la data de 31 decembrie a anului anterior.

N o t ă

*Redactarea buletinului a fost finalizată la data de 24 octombrie 2007.
Agregarea și prelucrarea informațiilor furnizate de sucursalele Băncii Naționale
a României, redactarea și tehnoredactarea buletinului au fost realizate de
Direcția Studii și Publicații, tel. 021/312.43.75, fax 021/314.97.52.
Reproducerea publicației este interzisă, iar utilizarea datelor în diferite lucrări
este permisă numai cu indicarea sursei.
internet: <http://www.bnro.ro>*